

Misionářem v Guyaně

Katolický časopis pro děvčata a chlapce • č. 1 • ročník 2003/04 • 14. 9. 2003 •
cena pro předplatitele 5,- Kč, ve volném prodeji 6,- Kč

Víte, kde leží Guyana?

Dnes není nijak těžké navštívit kteroukoliv zemi. Stačí nastoupit do letadla a za několik hodin vystoupit na druhém konci světa.

Pan František Jarolím nám napsal:

GEORGETOWN, CAPITAL OF GUYANA

Při své práci navštívuji ročně mnoho zemí celého světa. Jednou z nejkrásnějších, ale také nejchudších zemí světa je Guyana. Jsem velice rád, že jsem se zde setkal s katolickými misionáři, kteří pomáhají těm nejchudším. Mnoho pozdravů

František Jarolím

Čtenářům DUHY, kteří se zajímají o činnost PMDD

Česká republika
EVROPA

535

LEN

Stát Guyana

Je rozlohou 3x větší než Česká republika, měří 214 969 km². 85 % území pokrývá věčně zelený

deštný prales. Počet Indiánů v Guyaně je asi 48 000. Průměrná roční teplota v hlavním městě Georgetownu na břehu Atlantiku činí 27°C. Stojí zde nejvyšší dřevěná budova na světě - 45 m vysoká katedrála sv. Jiří.

Název Guyana pochází z jazyka Indiánů a znamená „Země mnoha vod“. Od jihu na sever teče např. 1000 kilometrů dlouhá řeka Essequibo. V místech, kde se vlévá do Atlantiku, je tak široká, že nelze dohlédnout z jednoho břehu na druhý.

Jsou zde též četné vodopády, z nichž nejdelší měří téměř půl kilometru - vodopády Krále Jiřího VI. (488 m). Dále je zde světová rarita vodopády Kaieteur (226 m, jsou 5x delší než Niagaraské vodopády).

Protože se Guyana nachází téměř na rovníku, den tam je dlouhý stejně jako noc - rozednává se kolem 6. hodiny a stmívá se pravidelně asi v 18 hodin. Sklizeň je zde několikrát do roka.

Guyana je jedinou anglicky mluvící zemí v Jižní Americe.

180 000 obyvatel. Smutným faktem je, že údajně každý 13. Gyanec je HIV pozitivní.

Guyana sousedí se 3 státy: Venezuelou, Brazílií a Surinamem - zvaným Holandská Guyana.

Návštěva Guyany

Při pohledu z letadla je Guyana zelenohnědá. Zelená jsou rýžová pole, plantáže cukrové třtiny, háje kokosových palm a banánovníků, deštné pralesy a savany. Hnědá je zase barva četných řek. Po přistání na pobřežní rovině u Georgetownu se paleta barev značně rozšíří. Domy jsou různě natřeny, lidé jsou oblečení do pestrých barev, dokonce i barva jejich

kůže má mnoho podob - žijí zde vedle sebe černoši, Evropané, potomci přistěhovalců z Indie, z Číny. Všech lidí dohromady tu je necelý milión. Na pobřežní rovině obývají 7 měst, včetně hlavního města, nebo žijí ve vesnicích či na osamělých farmách. Ve vnitrozemí jich žije jenom část. Jednak to jsou Indiáni, dále zlatokopové a hledači diamantů.

Pobřežní rovina vznikla působením člověka. V přirozeném stavu by byla vždy za přílivu zaplavena mořem, protože je 1,5 metru pod úrovní hladiny Atlantiku. Kolonizátoři z Holandska však vztyčili mezi pevninou a mořem desítky kilometrů dlouhou zeď. Slouží jako zábrana proti vodě a zároveň jako místo setkávání.

Víte, že...

- ... před 40 tisíci lety našly cestu přes Beringovu úžinu z chladné Asie první obyvatelé Ameriky?
- ... před 9 tisíci lety sem připutovaly **indiánské kmeny** ze severu?
- ... **Akawaio, Arawak, Arcuna, Carib, Makushi, Patamona, Wai-Wai, Wapisiana** a **Warrau** jsou názvy hlavních indiánských kmenů?

Typický guyanský domek se kvůli častým povodním staví na kůlech

Historie Guyany

Kolem roku 1500 vstoupili na guyanskou pevninu první **Evropané** - španělští objevitelé. Postupně se zde zabydlovali kolonizátoři z Holandska, Francie a Velké Británie. Někteří zde dokonce hledali bájně zlaté město El Dorádo,

ale objevili jen naleziště zlata. Pro jeho těžbu nejprve využívali místní Indiány, ti však raději utíkali do pralesů. Proto začali kolonizátoři dopravovat otroky z Afriky. Během 3 století jich přivezli tolik, že jich bylo více než kolonizátorů. **Afričané**

pracovali na plantážích a ve zlatých dolech. Jejich potomci tvoří 40 % obyvatel Guyany. Otrokářství bylo v roce 1838 zrušeno, otroci dostali svobodu a na jejich místa byli přizváni chudí rolníci z Indie a Číny.

Indové tvoří polovinu guyanské populace. **Číňanů**

je asi 6 %. Přinesli si své kulturní bohatství (zvyky, kuchyni, styl oblékání, písně...) a také nábo-

ženství - hinduismus a islám. Guyanci mluví anglicky, pouze Indiáni ve vnitrozemí se dorozumívají kmenovými jazyky a někteří Indové si ještě uchovávají starobylé jazyky z Indie.

Život guyanských indiánů

Guyanští Indiáni žijí na savanách, v deštných pralesích i na horách. Indiáni kmene Patamona zbudovali vesnice také v nejvyšších horách Pakaraimas, které jsou vyšší než Krkonoše. Nejvýše položenou vesnicí je **Kurukabaru**. Zdejší Indiáni jsou křesťané, nad údolím vztyčili o Velikonocích velký kříž.

Tímto údolím chodí do další nejbližší vesnice **Kato**. Cesta trvá 3 hodiny rychlé chůze. Sídli tam nejbližší lékař. V Kurukabaru žije více než stovka Indiánů. Protože v celé vesnici mají jen 2 koně a 1 ko-

Nějak takhle vypadala Santa Maria, loď, s níž se plavil Kryštof Kolumbus, objevitel Ameriky.

